

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор

з науково-педагогічної роботи

Карпатського національного

університету імені Василя Стефаника

кандидат медичних наук, професор

Едуард ЛАПКОВСЬКИЙ

“В” 03 2026 р.

ВИТЯГ

з протоколу № 01 від 6 березня 2026 року

засідання фахового семінару кафедри англійської філології

Факультету іноземних мов

Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

ПРИСУТНІ:

1. Солецький Олександр Маркіянович – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української літератури – гарант ОНП – голова семінару;

2. Куравська Наталія Юріївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології – секретар семінару;

3. Бистров Яків Володимирович – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської філології, науковий керівник;

4. Бігун Ольга Альбертівна – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри французької філології – член семінару;

5. Яцків Наталія Яремівна – кандидат філологічних наук, професор, професор кафедри французької філології, декан факультету іноземних мов – член семінару;

6. Девдюк Іванна Василівна – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри світової літератури і порівняльного літературознавства – член семінару;

7. Дойчик Оксана Ярославівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару;

8. Гуляк Тетяна Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології – член семінару;

9. Білик Ольга Ігорівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару;

10. Марчук Тетяна Любомирівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару;

11. Малишівська Ірина Василівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару;

12. Гонтаренко Наталія Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології – член семінару;

13. Петрина Оксана Степанівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару;

14. Пилячик Наталія Євгенівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару;

15. Сабадаш Діана Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару;

16. Троць Андрій Андрійович – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару.

З присутніх – 4 доктори наук, 12 кандидатів наук.

Головуючий на фаховому семінарі – Солецький О.М. – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української літератури – гарант ОНП;

СЛУХАЛИ:

Результати дисертаційної роботи Мазур Ольги Володимирівни, аспірантки 4 курсу вечірньої, бюджетної форми навчання зі спеціальності 035 Філологія на тему «Засоби когезії в українській постмодерністській прозі та їх відтворення у перекладі англійською мовою».

Тему дисертаційної роботи «Засоби когезії в українській постмодерністській прозі та їх відтворення у перекладі англійською мовою»

затверджено на засіданні Вченої ради Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 09 від 01 листопада 2022 р.).

Науковий керівник – Бистров Яків Володимирович – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської філології.

2. Виступ здобувача.

Вашій увазі пропонується дисертаційне дослідження на тему: «Засоби когезії в українській постмодерністській прозі та їх відтворення у перекладі англійською мовою».

Когезія (або зв'язність) постає як категорія, що об'єднує усі рівні текстової організації, забезпечує розвиток його тематичної структури та сприяє формуванню цілісного тексту, здатного до повноцінного сприйняття й інтерпретації адресатом. Відтворення засобів когезії є одним із визначальних чинників якості перекладу, оскільки саме зв'язність забезпечує комунікативну адекватність перекладного тексту та підтримує діалогічну взаємодію між автором і читачем. Постмодернізм характеризується відходом від усталених канонів, тому і визначення категорії зв'язності у творах доби постмодернізму потребує глибинного аналізу у межах антропоцентричного вектору сучасних досліджень з лінгвістики і перекладознавства. В постмодерністських текстах зв'язність залежить не тільки від граматико-лексичного інструментарію, а й від надтекстових елементів (інтонації, підтексту, інтертексту й культурних складників). **Актуальність дослідження** зумовлена необхідністю системного вивчення текстової зв'язності у мовознавчій науці, з'ясуванням особливостей функціонування засобів когезії у текстах української постмодерністської прози, потребою у висвітленні тактик відтворення засобів когезії у перекладі англійською мовою, що збагачує категорійний апарат сучасного перекладознавства, а також потребою подальшого осмислення рецепції української постмодерністської прози в англomовному культурному просторі.

Об'єкт дослідження становлять засоби когезії в українській постмодерністській прозі і тактики їх відтворення у перекладі англійською мовою. **Предметом дослідження** є особливості відтворення засобів текстового

й надтекстового типу когезії в англомовних перекладах української постмодерністської прози.

Мета дисертаційної праці полягає у комплексному дослідженні категорії зв'язності тексту, встановленні специфіки засобів когезії в українській постмодерністській прозі та особливостей їх відтворення англійською мовою.

Для реалізації поставленої мети передбачається виконання таких **завдань**:

- з'ясувати статус категорії зв'язності серед інших текстових категорій;
- розробити типологію засобів когезії;
- встановити параметри використання категорії когезії у перекладознавстві й визначити функційні особливості засобів когезії в українській постмодерністській прозі;
- сформувати комплексний методологічний підхід до аналізу зв'язності у перекладах;
- визначити перекладацькі тактики, що застосовуються для відтворення засобів зв'язності при перекладі.

Теоретичне значення дослідження визначається тим, що воно розширює класифікацію засобів когезії саме у постмодерністській прозі та визначає особливості їх перекладу англійською мовою. Результати проведеного дослідження мають практичне значення, оскільки сприятимуть покращенню подальших перекладів прозових текстів українських постмодерністів і слугуватимуть основою для подальшого вивчення засобів когезії у текстах інших стилів, а також у викладанні курсів з теорії та практики переклад, стилістики, у перекладацькій діяльності та практичній підготовці майбутніх перекладачів та у науково-дослідних розвідках студентів і аспірантів.

Матеріалом дослідження слугують засоби когезії у тексті оригіналу й англомовних перекладах прози доби постмодернізму – Юрія Андруховича, Сергія Жадана, Оксани Забужко, Юрія Винничука загальним обсягом 2934 друковані сторінки в тексті оригіналу і 2808 друкованих сторінок у тексті перекладу.

Теоретико-методологічною основою дослідження слугували праці з теорії лінгвістики тексту та його категорій, принципів постмодерністського текстотворення, дослідження засобів когезії та їх класифікації і перекладознавства.

Робота складається з анотацій двома мовами, вступу, трьох розділів з висновками, загальних висновків, списку використаних джерел, та додатку. Загальний обсяг роботи становить 261 сторінку, обсяг основного тексту – 220 сторінок.

У **першому розділі** проаналізовано наукові праці, присвячені вивченню текстових категорій, проблемі когезії, класифікації її засобів, особливостей їх функціонування в постмодерністських текстах, а також питань відтворення засобів когезії в перекладі як окремому аспекту перекладознавства. У розділі також запропоновано розширену класифікацію засобів когезії з метою їх перекладознавчого аналізу на матеріалі текстів українських постмодерністів, сформовано методологічну базу й етапи дослідження.

Проведене дослідження розширює попередні загальноприйняті класифікації М. А. К. Галлідея і Р. Гасан, а також О. Селіванової на матеріалі постмодерністських текстів. На слайді ми бачимо запропоновану розширену класифікацію засобів когезії постмодерністських текстів. У першому розділі також визначено ключі терміни перекладу засобів когезії, а саме стратегії, способи й тактики. Ключовими для аналізу засобів когезії визначаємо власне тактики, як прийом для конкретного засобу/уривку. Тактикою може бути конкретне збереження засобу когезії в заданому контексті, або чотири види трансформації, задіяні для пошуку відповідника – перестановка, заміна, додавання та опущення.

У **другому розділі** фокус дослідження зосереджено на аналізі засобів текстового типу когезії постмодерністських текстів і їх відтворення англійською мовою. В розділі охарактеризовано особливості кожного виду текстового типу зв'язності, а також окреслено основні тактики відтворення засобів когезії в перекладах.

У другому розділі враховано важливі коментарі й рекомендації рецензентів, які покращили аналіз результатів, а також додано елементи кількісного аналізу задля простеження кореляція між видом когезії та тактикою перекладу.

До тактики збереження тяжіє переклад засобів *структурно-композиційного* виду. Сумарно, 8 текстів складаються із 119 частин в оригіналі та 125 частин в перекладі. Тактика збереження простежена у п'яти текстах; часткове збереження/перестановка (як членування тексту на розділи) зафіксовано у двох текстах, де змінено кількість частин; трансформація додавання зафіксована в одному тексті – Московіада, в якому перекладач Віталій Чернецький додає поділ на 4 розділи (без назв, графічне виділення перший букв).

Натомість засоби *прагматичного* виду тяжіють до тактики додавання. Сумарно в оригіналах всіх текстів зафіксовано 329 виносок, проте у перекладах цих текстів кількість виносок збільшується до 395. Перекладачі не просто додають свої коментарі, вони можуть пропускати авторські виноски та давати свої тлумачення. Повністю збережена кількість виносок у текстах «Ворошиловград», «Інтернат» і «Польові дослідження з українського сексу», але тільки тому, що виносок не було ні в оригіналі, ні в перекладі. Тексти «Рекреації» і «Московіада» показують тільки додавання перекладацьких виносок, які не зафіксовані в оригіналі. Прагматична зв'язність цих виносок реалізується через трансформацію додавання – перекладач за допомогою взаємодії з читачем передає авторське тлумачення тексту. «Музей покинутих секретів» – є зразком протилежної трансформації засобів – опущення. Виноски в оригіналі цього тексту містять переклад іноземних (англійських, французьких) слів чи фраз, які українському читачу можуть бути незрозумілі, проте перекладач Ніна Шевчук-Мюррей вважає, що іноземному читачу не потрібне тлумачення фраз, тому пропускає всі виноски. «Перверзія» і «Танго смерті» показують вияв прагматичної зв'язності і через збереження виносок, і через їх трансформацію.

Референційна зв'язність покликана пов'язувати світ зображуваний у тексті з реальністю та знаннями читача. Уривок показує покликання на історичні дані, світові організації, міста, національності тощо. Ці покликання передбачають широкий спектр знань читача, проте тільки поверхневих, без детального аналізу існування кожного поняття. За рекомендацією рецензентів у роботі зроблено акцент на розмежування культурних маркерів як референційної текстової зв'язності й екстралінгвальної надтекстової. Забезпечення референційного виду зв'язності здійснюється через називання власних назв, а також часу, локацій чи предметів, з якими читач може провести паралелі, базуючи на власному досвіді. Культурні маркери як екстралінгвальний вид зв'язності формує ситуацію, в якій відбуваються дії. Це не просто називання місця, часу, предмету, це опис звичаїв, традицій, культури народу загалом.

Простеження відтворення засобів *смислового виду* показано в наступному фрагменті, де за допомогою розширеної метафори і персоніфікації, яка передається в декількох реченнях, автор створює образ «Слова», який набирає характеристик людини. Завдяки розширеним метафорам встановлюється асоціативна зв'язність тексту, забезпечується послідовне розгортання змісту і показуються причинно-наслідкові відношення між реченнями.

Засоби *граматичного виду* як узгодження слів тяжіють до опускавання/додавання в перекладі, оскільки мови послуговуються різним граматичним правилам. Граматична зв'язність формується заново в тексті перекладу, а не зберігається. Натомість, засоби граматичного виду і стилізують текст, а також забезпечують уникання повторів. Наприклад, кореферентність показує заміну іменника «книга» на займенник «її», яка зберігається в перекладі.

Засоби *ономасіологічного і семантичного виду* – підлягають також вибору тактики перекладачем в залежності від правил мови і контексту. Ономасіологічний вид може як опускатися через відсутність подібних форм формування дієслів – однакове звучання («страждають» – «жадають», «караються» – «каються»), яке формує гру слів в оригіналі (що притаманне постмодерністським текстам), проте може замінюватися і відповідниками, як

герундієм – running, coming, sitting, finishing. Тактики перекладу засобів семантичного виду простежимо на наступному фрагменті, де зафіксовано водночас збереження і денотативної, і конотативної зв'язності. Повтор слова «погляд» – «gaze» другої частини уривка забезпечує денотативну зв'язність. «Дивитися» – «роздивлятися» / «look» – «stare» – ця пара показує конотативну зв'язність. Одна дія – різне забарвлення дії.

У **третьому розділі** окреслено особливості функціонування засобів надтекстового типу когезії, з поділом на супрасегментний, екстралінгвальний та інтертекстуальний види. Узагальнено тактики відтворення надтекстового типу когезії у перекладах текстів українських постмодерністів англійською мовою. Розширення класифікації базується на відкритості, комунікативності й інтертекстуальності постмодерністських текстів, які сприймаються як акт комунікації, тому всі частини тексту розглядаються як елементи реальної комунікації між учасниками. На перший план зв'язності виходять культурні особливості тексту та підтексова інформація.

Прикладом ілюстрації відтворення *супрасегментного виду* зв'язності візьмемо вживання паузації в оригіналі й перекладі тексту «Музей покинутих секретів» (авт. Оксана Забужко, пер. Ніна Шевчук-Мюррей). У романі зафіксовано 3519 випадків паузації в оригіналі та 1453 випадки – у перекладі. Паузація як засіб супрасегментного виду зв'язності тяжіє до опущення в перекладі (67%). Переклад зберігає тільки 20% пауз у вигляді <...>, пропускає всі випадки вживання <?..>, <!..>, <?!..>, та <???>, натомість додаючи два нові розділові знаки на позначення пауз: <.,..> і <....>, а також додає використання <...>, <?..> і <!..> у нових контекстах. Отже, результати показують, що емоційність, як засіб зв'язності, більше притаманна текстам оригіналу, в той час як переклад тяжіє до завершених речень без паузації і роздумів з боку читача.

Відтворення *екстралінгвального виду* зв'язності важливе для передачі української культурної картини світу іноземному читачу. Культурні маркери – це вербальні чи невербальні одиниці, які вказують на приналежність тексту до певної культури, наприклад, стилістичні особливості, форми звертання, гумор

або концепти, специфічні для певної етнічної чи соціальної групи. Одним із виявом екстралінгвальної зв'язності є покликання на культурні особливості, а саме – шанобливе звернення «на ви», яке не передається англійською мовою. Іноземний читач не зрозуміє різниці між зверненням «ти/ви», тому перекладач змінює покликання до «first-name terms». У наступному фрагменті український текст за допомогою транслітерації англомовних фраз показував іншомовність. Переклад пропускає екстралінгвальну зв'язність, вводячи англомовне написання фраз, зберігаючи тільки інформативну складову.

Інтертекст є не тільки окремою категорією тексту, а й зв'язним елементом його частин, яка при перекладі збігається як важлива складова. В уривку «Світ ловив їх і піймав» – простежена алюзія на фразу Григорія Сковороди «Світ ловив мене та не спіймав», яка відтворюється в оригіналі із виноскою-тлумаченням перекладача. Другий уривок показує цитату – вірш Андруховича «Веснянка до сну». Ані в оригіналі, ані в перекладі не вказано, що це окремий текст і не дається власне джерело цитування, проте постмодерністські тексти часто приховано включають інтертекстуальність як зв'язуючий елемент.

Отже, надтекстовий тип зв'язності тяжіє до тактик опущення, додавання чи заміни, оскільки багато культурний елементів, паузації та емоційності мають інші засоби вираження англійською мовою і перекладачі тяжіють до уникнення неточностей при прочитанні тексту.

Апробація. Основні положення дисертаційної роботи висвітлені у восьми публікаціях: 3 статтях, опублікованих у фахових виданнях України категорії Б, 5 тезах доповідей на наукових конференціях.

Дякую за увагу!

3. Запитання до аспіранта по темі дисертації ставили:

Солецький О.М. – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української літератури – гарант ОНП – голова семінару

За якими критеріями ви ідентифікували тексти як постмодерністські під час формування дослідницької вибірки? Які характерні риси постмодерністського письма вплинули на їх включення до аналізу?

Відповідь. Дякую за запитання. Тексти постмодернізму характеризуються відходом від традиційності, а отже, саму зв'язність також слід розглядати з нової точки зору. У текстах постмодернізму зв'язністю стає навіть те, що на перший погляд порушує плинність тексту, наприклад, паузи, а на перший план виходять комуніканти – автор і читач. Кожне авторське слововживання, орфографія, синтаксис – стають правилом завдяки мовній грі, яка є ключовою для постмодернізму. Постмодерністська культура загалом характеризується звільненням від усіх канонів, обмежень, стереотипів, і тяжіє до експериментів, гри й пошуку нових жанрів. На формування вибірки досліджуваних текстів вплинули декілька факторів. Перше – це наявність опублікованого перекладу текстів англійською мовою. Друге – нас цікавили великі текстові форми, а саме романи, тому відкинули поезію (наприклад, поезію Юрія Тарнавського) та оповідання (наприклад, “Воццек & воццекургія” – збірки оповідань Юрка Іздрика). Третє – відкинули класиків і акцентували на постмодерністах. Спершу, до вибірки зараховувалися два тексти Марії Матіос, яким притаманні риси постмодернізму, проте творчість самої авторки не можна зарахувати до власне постмодернізму. Радше, вона є сучасною авторкою, її творчість – це поєднання класичного підґрунтя із постмодерністськими рисами. Після передзахисту на кафедрі вибірка була переглянута, додано до вибірки ще один текст Оксани Забужко, щоб показати особливості відтворення засобів когезії як в чоловічому, так і жіночому письмі. Четверте – відкинули вторинний переклад (наприклад, тексти Андрія Куркова). П'яте – врахування територіальної, часової, гендерної різноплановості текстів.

Девдюк І.В. – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри світової літератури і порівняльного літературознавства – член семінару

Чи додавали ви до презентації зміст дисертаційної праці?

Відповідь. Дякую за запитання. Зміст дисертації не ілюструвався в презентації, але було додано структуру роботи, яка складається з анотацій двома мовами, вступу, трьох розділів з висновками, загальних висновків, списку використаних джерел, та додатку. Також в презентації висвітлено ключові результати кожного розділу. У першому розділі проаналізовано наукові праці, присвячені текстовим категоріям, проблемі когезії, класифікації її засобів та особливостям їх функціонування у постмодерністських текстах, а також питанням їх відтворення у перекладі. Запропоновано розширену класифікацію засобів когезії для перекладознавчого аналізу текстів українських постмодерністів і сформовано методологічну основу дослідження. Другий розділ присвячено аналізу засобів текстового типу когезії в постмодерністських текстах та їх відтворенню англійською мовою; охарактеризовано їхні особливості та визначено основні тактики перекладу. У третьому розділі розглянуто функціонування засобів надтекстового типу когезії (супрасегментних, екстралінгвальних та інтертекстуальних) і узагальнено тактики їх відтворення в англомовних перекладах текстів українських постмодерністів.

Девдюк І.В. – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри світової літератури і порівняльного літературознавства – член семінару

Чи було у процесі аналізу зафіксовано відтворення нецензурної лексики як засобу забезпечення зв'язності тексту, і чи спостерігається у таких випадках тяжіння до використання конкретної перекладацької тактики?

Відповідь. Дякую за запитання. Залежно від функції, яку виконувала нецензурна лексика, її можна зарахувати і до супрасегментної зв'язності (як паузацію), і до екстралінгвальної (як передача живого мовлення з культурними та соціальними особливостями). Супрасегментна й екстралінгвальна зв'язність відносяться до надтекстового типу когезії, яка тяжіє до заміни в текстах перекладу. Постмодерністські тексти передають живе мовлення персонажів, тому задля уникнення неточностей і труднощів прочитання тексту іноземним читачем перекладачі тяжіють до пошуків відповідників нецензурної лексики.

Вони не намагаються її передати такою як є чи транслітерувати, вони тяжіють до пошуку відповідного слова із тим же семантичним навантаженням.

Дойчик О.Я. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару

У практичному розділі, досліджуючи граматичні засоби когезії (стор.101), Ви оперуєте поняттями внутрішня і зовнішня граматична зв'язність, однак це питання не отримує подальшого обґрунтування під час дослідження власне граматичних засобів. Уточніть, будь ласка, чи досліджували Ви засоби зовнішньої граматичної зв'язності у їхньому взаємозв'язку із засобами внутрішньої граматичної зв'язності, та за яким критерієм розмежовувалися ці типи зв'язності

Відповідь. Дякую за запитання. Граматичні засоби можуть забезпечувати як внутрішню, так і зовнішню зв'язність. У дослідженні я акцентувала на дихотомії текстовий і надтекстовий типи зв'язності залежно від внутрішнього й зовнішнього впливу на читача. Серед текстового типу дослідження виділяє власне засоби граматичного виду когезії. Перш за все до них зараховуємо чотири засоби за Галлідеєм-Гасан: кореферентність, субституцію, еліпсис і парцеляцію, а також граматичне узгодження та пунктуаційне оформлення тексту. Надтекстова зв'язність, яка включає зокрема інтонацію та паузацію, також має граматичну форму вираження. Наприклад, хезитація (невизначеність) є одним із ключових концептів постмодернізму. Будь-які паузи у тексті мають на меті показати непевність, дати можливість читачу стати учасником подій тексту, мотивуючи до роздумів. Вони можуть замовчувати інформацію, яка читачу уже зрозуміла, чи пов'язувати запитання із відповідями. Таким чином, паузи хезитації є одним із засобів когезії, що пов'язує компоненти тексту між собою. Будучи відмінною рисою постмодерністської літератури, невизначеність створює множинність значень усього літературного тексту, тобто формують зовнішню зв'язність. Ця пауза може бути мовчазною (за допомогою пунктуації) чи заповненою (вставні слова, слова паразити, лексикалізація). Відмінність між текстовим і надтекстовим типами зв'язності (а

отже внутрішнім і зовнішнім впливом) полягає у множинності прочитання текстів постмодернізму. Читач є декодувальником інформації: мовна гра чи хезитація залежать і від авторської інтенції, і від читацького прочитання. Те, що впливає на текст зовні (як множинність прочитання) формує надтекстову зовнішню зв'язність.

Дойчик О.Я. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології – член семінару

У практичному підрозділі присвяченому семантичним засобам когезії, Ви досліджуєте поняття "тематичної сітки тексту". Чи простежували Ви збереження такої тематичної сітки в контексті семантичного аналізу перекладу тексту, і який можете зробити висновок щодо її збереження чи порушення порівняно з текстом оригіналу

Відповідь. Дякую за запитання. Лексико-семантична або тематична сітка тексту виявляється через повтор слів, значень, сем, конотативного смислу, що підтримує міжривневі відношення в межах тексту та відображає головну художню інформацію у творі. Використання такої семантичної сітки пояснюється прагненням до збереження попереднього досвіду або стереотипізації за рахунок повторення однотипних елементів. «Тематична сітка тексту» не була об'єктом дослідження дисертації, але вона характеризує власне семантичну зв'язність за рахунок повторів у текстах. Можна робити висновки про тактики перекладу засобів семантичного виду. Денотативні повтори тяжіють до збереження у перекладах, оскільки вони є ідентичними дубляжами, але конотативна зв'язність часто замінюється через відсутність відповідників. Для прикладу, у тексті Московіда є фрагмент обговорення фемінітивів до позначення «жінок поетів». Андрухович називає: поетеси/поетки, жінки, поети, а в перекладі ми бачимо poetesses, women poets, women, poets. Відтворення засобів семантичного виду зв'язності простежено на прикладі роману «Ворошиловград» (авт. Сергій Жадан, пер. Reilly Costigan-Humes, Isaac S. Wheeler). Центральним образом і денотатом є «заправка» (бензозаправка / автозаправка), він і формує "тематичну сітку тексту", оскільки

є центральним образом. Засоби денотативної зв'язності, які реалізуються за допомогою повтору денотату, тяжіють до збереження в перекладі. Зафіксовано два випадки додавання засобу семантичного виду зв'язності, одне опущення і п'ять випадків заміни.

Девдюк І.В. – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри світової літератури і порівняльного літературознавства – член семінару

При виокремленні стратегій, способів і тактик перекладу засобів когезії, ви вказували дослівний переклад (word-for-word translation), буквальний переклад (literal translation), точний переклад (faithful translation) та інші як способи. Чи розглядалися ці способи як релевантні механізми відтворення засобів когезії у перекладному тексті та чи підлягали вони окремому аналізу в межах дослідження?

Відповідь. Дякую за запитання. Спосіб перекладу – це глобальний варіант встановленої процедури (серії кроків), визначеної під час огляду тексту перед перекладом, якої має дотримуватися перекладач, щоб досягти заданих цілей. Виокремлюючи способи перекладу засобів когезії ми використовували класифікацію П. Ньюмарка, який розмежовував наступні способи: дослівний переклад (word-for-word translation), буквальний переклад (literal translation), точний переклад (faithful translation), семантичний переклад (semantic translation), адаптація (adaptation), вільний переклад (free translation), ідіоматичний переклад (idiomatic translation), комунікативний переклад (communicative translation). Оскільки в дослідженні робиться акцент на передачі засобів когезії на конкретних фрагментах, ключовим визначаємо поняття тактики як прийому для конкретного засобу/уривку.

Способи перекладу застосовуються як доперекладацьке рішення. Залежно від засобу когезії у постмодерністському тексті перекладач може використовувати різні способи перекладу. Наприклад, спосіб дослівного перекладу використовується при передачі культурних маркерів; спосіб буквального перекладу застосовується для пошуку найближчого еквіваленту граматичних структур; точний переклад зберігає ступінь граматичної та

лексичної «аномалії» (відхилення від норм мови оригіналу) в перекладі, передаючи живе мовлення текстів постмодернізму; семантичний переклад передає образність і мовну гру; адаптація використовується для передачі поетичного тексту-в-тексті; вільний переклад передає зміст без форми оригіналу, наприклад додаючи/опускаючи графічне оформлення; ідіоматичний переклад покликаний перекласти суржик чи лайку в тексті; комунікативний переклад передає діалог між автором і читачем, а також авторські інструкції.

Головне завдання перекладача – знайти відповідник, який водночас передасть авторську картину світу, але не утруднюватиме прочитання тексту іноземним реципієнтом. Тому перекладачі використовують різні способи й тактики для адаптації тексту.

До доповіді було задано 6 запитань, на які здобувач дала правильні та ґрунтовні відповіді.

4. Виступ наукового керівника Бистрова Якова Володимировича, доктора філологічних наук, професора, завідувача кафедри англійської філології.

Науковий керівник д.філол.н., проф. Бистров Я.В. схарактеризував основні здобутки та наукову готовність дисертантки до захисту дисертації на тему «Засоби когезії в українській постмодерністській прозі та їх відтворення у перекладі англійською мовою».

Проф. Бистров Я.В. зазначив, що Ольгою Мазур повністю виконано індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової програми «Філологія» протягом навчання в аспірантурі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. Аспірантка здобула необхідні фахові компетентності, набула практичних навичок дослідниці, проявила себе наполегливою, зваженою, свідомою та сумлінною науковицею. О.Мазур розкрила свої здібності викладача ЗВО під час проходження педагогічної практики і роботи на посаді асистента кафедри англійської філології.

Проблематика дисертації Ольги Мазур відповідає плану науково-дослідної роботи кафедри англійської філології факультету іноземних мов

Карпатського національного університету імені Василя Стефаника у межах держбюджетної наукової теми Міністерства освіти і науки України «Когнітивно-комунікативний та мультимодальний виміри англомовного дискурсу» (номер державної реєстрації 0123U100259).

Аспірантка оволоділа науковою методологією досліджень з філології, зокрема в площині перекладознавчих студій. Хотілося б наголосити на результатах дослідження Ольги Мазур, які є актуальними і характеризуються науковою новизною, теоретичним та практичним значенням. Актуальність проведеного дослідження зумовлена комплексом чинників, що перебувають на перетині сучасної лінгвістики, перекладознавства та літературознавства. По-перше, актуальність зумовлена зростанням інтересу до української літератури у світі, зокрема до творів Ю. Андруховича, О. Забужко, С. Жадана, Ю. Винничука, які стають об'єктом пильної уваги закордонного читача; по-друге, складністю постмодерністського тексту як об'єкта перекладу, оскільки постмодерністська проза характеризується фрагментарністю наративу, інтертекстуальністю, мовною грою та свідомим порушенням логічних зв'язків у межах тексту. Саме засоби когезії стають тим каркасом, який утримує цей, здавалося б, хаотичний текст, надаючи йому цілісності. Відповідно, вивчення засобів когезії в оригіналі та способів їхнього відтворення у перекладі, є надзвичайно важливим завданням; по-третє, недостатньою вивченістю когезії і засобів зв'язності, адже попри значну кількість праць з теорії когезії (починаючи від М. Галлідея та Р. Гасан) та окремо з перекладу постмодерністської літератури, досі бракує комплексних досліджень, які б поєднували ці два аспекти саме на матеріалі українсько-англійських перекладів. Як наслідок, залишаються дискусійними питання про типологію труднощів та ефективність конкретних перекладацьких стратегій. По-четверте, у площині зіставних студій і контрастивної лінгвістики актуальним залишається виявлення розбіжностей на рівні засобів зв'язку у тексті оригіналу і тексті перекладу та способів їх відтворення.

Ольга Володимирівна успішно захистила проміжні результати дослідження під час науково-практичних конференцій, у тому числі на звітних

наукових конференціях викладачів та аспірантів у Карпатському (Прикарпатському) національному університеті імені Василя Стефаника.

Результати пошукової роботи дисертантки було оприлюднено в достатній кількості друкованих публікацій у журналах Категорії Б, а також у публікаціях, які засвідчують додаткову апробацію роботи, а саме в тезах доповідей на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях. Дослідницькі здібності і творчий підхід дисертантки до інтерпретації наукових фактів сприяли успішному завершенню дисертації.

Робота Ольги Мазур успішно пройшла перевірку на академічний плагіат, результати якої засвідчують самостійність виконаного дослідження і відсутність несанкціонованих запозичень.

Вважаю, що робота Мазур О.В. може бути рекомендована до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді зі спеціальності 035 Філологія.

5. Виступи присутніх членів семінару:

Гуляк Т.М. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології

Тема дисертаційної праці Мазур Ольги Володимирівни є актуальною і своєчасною. Когезія як конститутивна ознака тексту залишається предметом пильної уваги сучасного мовознавства, однак її дослідження у перекладознавчому вимірі (особливо в контексті постмодерністських художніх текстів) є недостатньо розробленим напрямом. Звернення до механізмів формування зв'язності в оригінальних творах Юрія Андруховича, Сергія Жадана, Оксани Забужко, Юрія Винничука та їх англомовних перекладах відкриває нові перспективи для розуміння комунікативної природи художнього тексту і перекладу як різновиду міжкультурної взаємодії.

Наукова новизна дисертаційної праці є безперечною, зумовленою як теоретичними, так і прикладними аспектами дослідження.

Серед позитивних сторін хочу відзначити, що вперше в українському мовознавстві здійснено комплексний аналіз когезії як базової категорії постмодерністського тексту в перекладознавчому вимірі. Також запропоновано

розширену дворівневу типологію засобів когезії постмодерністської прози: десять видів зв'язності розподілено на текстовий тип (граматичний, семантичний, ономасіологічний, смисловий, структурно-композиційний, референційний та прагматичний) та надтекстовий тип (супрасегментний, екстралінгвальний, інтертекстуальний). Ця типологія не заперечує попередніх класифікацій, а систематизує й поглиблює їх, відповідаючи специфіці постмодерністського тексту, в якому зв'язність реалізується одночасно в експліцитному й імпліцитному вимірах і залежить не лише від вербальних засобів, а й від фонових знань та культурного контексту комунікантів.

Дисертація також робить оригінальний внесок в антропоцентричну парадигму перекладознавства: авторка теоретично обґрунтовує роль перекладача як третього комуніканта в системі «автор – текст – читач», показуючи, що переклад засобів когезії передбачає не тільки мовно-структурні трансформації, але й когнітивне та культурне посередництво – особливо в ділянці прагматичного та надтекстового типів зв'язності.

Теоретичне значення дисертаційної праці полягає у розширенні категорійного апарату сучасного перекладознавства та лінгвістики тексту. Запропонована авторкою типологія засобів когезії з поділом на текстовий і надтекстовий типи, а також виокремлення перекладацьких тактик їх відтворення є цінним внеском у теорію художнього перекладу. Розроблений підхід відкриває перспективи для подальших міжмовних зіставних досліджень когезивних механізмів у різних жанрово-стильових системах.

Практичне значення результатів дослідження виявляється в їх потенційному застосуванні у навчальному процесі: матеріали дисертації можуть бути використані при викладанні курсів із теорії та практики перекладу, стилістики, порівняльної лінгвістики, а також у практичній підготовці майбутніх перекладачів.

Структура дисертації є логічною і виправданою. Висновки роботи витікають із завдань дослідження і достатньо повно відображають отримані результати.

Позитивно оцінюючи дисертаційну працю в цілому, хочу висловити деякі побажання.

1. Доцільно було б чіткіше розмежувати семантичний та ономасіологічний види когезії. Робота б виграла, якщо авторка пояснила б, за яким саме диференційним критерієм конкретне явище кваліфікується як семантичний, а не ономасіологічний засіб когезії – особливо в контексті перекладу, де, як зазначено на с. 74, «словотвір похідних слів двох мов відрізняється», що стосується і семантичних, і ономасіологічних трансформацій.

2. Розгляд прагматичного виду когезії є одним із найцікавіших аспектів роботи. Авторка слушно вказує, що прагматична зв'язність функціонує як діалог між автором, перекладачем і читачем, і що перекладач виступає посередником, який «розтлумачує потенційні неясності, додаючи інформацію в текст» (с.170). Хотілося б, щоб ця теза мала більш розгорнуте теоретичне обґрунтування, зокрема, щодо механізмів діалогічності між автором і перекладачем як посередником, з урахуванням ролі перекладача у формуванні прагматичної зв'язності для іноземного читача.

Зміст дисертаційної праці повністю відповідає предметній галузі спеціальності В11 Філологія. Тому рекомендую її до захисту в спеціалізованій вченій раді.

Малишівська І.В. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології

Малишівська І.В. – кандидат філологічних наук, доцент відзначила, що аналіз засобів когезії та їх відтворення в англомовних перекладах дає змогу глибше осмислити механізми текстотворення і міжкультурної передачі смислів. Було підкреслено, що дисертантка вдало підбрала матеріал дослідження: твори українських письменників-постмодерністів Юрія Андруховича, Сергія Жадана, Оксани Забужко та Юрія Винничука разом із їхніми англомовними перекладами. Відзначено, що дисертантка продемонструвала вміння працювати з великим масивом текстового матеріалу, системно його аналізувати та

інтерпретувати. Позитивно оцінено чітке структурування роботи, виважене використання теоретичних положень українських і зарубіжних науковців та комплексний аналіз явищ текстової зв'язності. Наголошено на науковій новизні дисертації, яка полягає у здійсненні комплексного перекладознавчого аналізу когезії як важливої категорії постмодерністського тексту. Розкрито специфіку її функціонування в українській постмодерністській прозі, запропоновано розширену класифікацію засобів когезії та аналіз особливостей їх відтворення в англомовних перекладах. Окремо відзначено належну апробацію результатів дослідження: основні положення роботи були представлені на наукових конференціях і опубліковані у фахових виданнях, а зауваження та рекомендації, висловлені під час обговорення на засіданні кафедри, дисертанткою враховано. Разом з тим було висловлено побажання чіткіше окреслити, до якої перекладацької стратегії тяжіють проаналізовані переклади – фореізації, доместикації чи їх поєднання та визначити, чи простежується переважання певної стратегії.

Загалом підкреслено, що дисертаційна праця відповідає встановленим вимогам, поглиблює розуміння перекладацьких механізмів відтворення текстової зв'язності та може стати підґрунтям для подальших досліджень у галузі лінгвістики тексту й перекладознавства.

Загальна характеристика дисертації – позитивна.

6. В обговоренні дисертаційної роботи взяли участь всі учасники фахового семінару.

Заслухавши публічну презентацію наукових результатів дисертації Мазур Ольги Володимирівни та обговоривши її на фаховому семінарі педагогічного факультету, прийнято наступні висновки щодо дисертації:

Дисертаційна робота Мазур О.В. є актуальною, оскільки зумовлена потребою системного вивчення зв'язності у мовознавстві, з'ясування особливостей функціонування засобів когезії в українській постмодерністській прозі та аналізу тактик їх відтворення в англомовному перекладі. Дослідження також сприяє розширенню категорійного апарату сучасного перекладознавства й

осмисленню рецепції української постмодерністської прози в англomовному культурному просторі.

Дисертація Мазур О.В. є самостійною роботою, яка спрямована на вирішення актуальної проблеми – вивчення функціонування засобів когезії в українській постмодерністській прозі, а також перекладу засобів зв'язності англійською мовою. Виклад матеріалу відповідає темі та меті дослідження, обґрунтовано висвітлений науковий поняттєво-категорійний апарат. Список використаних джерел відповідає напряду дослідження. Додатки є ілюстрацією різноплановості вибірки дослідження.

У роботі висвітлено ґрунтовну джерельну базу дослідження проблеми, яка охоплює як іноземні, так і власне українські дослідження, присвячені питанням постмодернізму, текстових категорії, зв'язності та перекладу. На основі аналізу джерельної бази та вибірки постмодерністських текстів, Мазур О.В. розроблено та обґрунтовано класифікацію засобів зв'язності власне постмодерністських текстів, яка базується на загальноприйнятих класифікаціях М. А. К. Галлідея і Р. Гасан, а також О. О. Селіванової.

На підставі вищезазначеного можемо стверджувати, що дисертація Мазур О.В. характеризується високим рівнем здійснення науково-теоретичного та практичного аналізу досліджуваної проблеми, є достатньо апробованим науковим дослідженням. Враховуючи актуальність теми, наукову новизну отриманих результатів та їхню практичну цінність, відповідність поданої роботи вимогам нормативних документів до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, вважаємо, що дисертаційна робота на тему «Засоби когезії в українській постмодерністській прозі та їх відтворення у перекладі англійською мовою» є самостійним, обґрунтованим, завершеним науковим дослідженням, в якому на належному рівні узагальнено результати наукового пошуку, що відповідає вимогам спеціальності 035 Філологія, тому може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

7. Висновок про перевірку дисертації та наукових публікацій здобувача на виявлення порушень академічної доброчесності. За результатами перевірки

та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації.

УХВАЛИЛИ:

ПРИЙНЯТИ такий **висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.**

Висновок

наукового фахового семінару кафедри англійської філології факультету іноземних мов Карпатського національного університету імені Василя Стефаника про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації «Засоби когезії в українській постмодерністській прозі та їх відтворення у перекладі англійською мовою» здобувача ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія (галузь знань 03 Гуманітарні науки)

1. Актуальність дослідження зумовлена потребою системного вивчення когезії у мовознавстві, з'ясуванням особливостей функціонування її засобів в українській постмодерністській прозі та аналізом тактик їх відтворення в англомовному перекладі.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Проблематика дисертації відповідає плану науково-дослідної роботи кафедри англійської філології факультету іноземних мов Карпатського національного університету імені Василя Стефаника у межах держбюджетної наукової теми Міністерства освіти і науки України «Когнітивно-комунікативний та мультимодальний виміри англомовного дискурсу» (номер державної реєстрації 0123U100259).

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів.

Основні ідеї, наукові положення та теоретичні висновки дисертації сформовані авторкою особисто. Опрацьовано наукову літературу з теми дослідження (дисертації, монографії, матеріали наукових часописів, матеріали

тез конференцій, довідкові видання, наукові посібники, методичні рекомендації, інтернет-ресурси та ін.), а також оригінали й переклади постмодерністських текстів.

Достовірність даних підтверджена достатнім обсягом використаних джерел та застосуванням комплексу методів наукового дослідження: наукових (дедукції, аналізу, таксономії), лінгвістичних (функціональний, зіставний, описовий методи, а також лінгвостилістичний аналіз) і перекладацьких методів (контрастивний, компаративний, трансформаційний аналізи та контекстуально-інтерпретаційний метод).

4. Теоретичне значення дослідження полягає в розширенні класифікації засобів когезії у постмодерністській прозі та визначенні особливостей їх відтворення в англomовному перекладі. Запропонована типологія засобів когезії робить внесок у розвиток теорії художнього перекладу та лінгвістики тексту. **Практичне значення** одержаних результатів полягає у можливості їх використання для вдосконалення перекладів прозових текстів українських постмодерністів, а також у подальших дослідженнях засобів когезії в текстах різних стилів. Матеріали дослідження можуть бути застосовані у викладанні курсів з теорії та практики перекладу, стилістики, у перекладацькій діяльності, практичній підготовці майбутніх перекладачів, а також у науково-дослідній роботі студентів і аспірантів.

5. Ступінь новизни основних результатів дисертації зумовлений поставленими завданнями та результатами їх розв'язання. *У науковій роботі вперше:*

- розкрито специфіку когезії як категорії тексту і функційні особливості засобів когезії в українській постмодерністській прозі;
- здійснено класифікацію засобів когезії в українській постмодерністській прозі;
- диференційовано тактики перекладу засобів текстової й надтекстової когезії і встановлено чинники їх формування.

Дисертаційне дослідження має **перспективу подальших досліджень**, яке полягає у кількісному аналізі відтворення засобів когезії в перекладах текстів

постмодернізму, залученні інших мов для аналізу особливостей відтворення когезії текстів постмодернізму, а також розширення жанрового й стильового діапазону досліджуваних текстів.

6. Апробація результатів дослідження. Теоретичні та практичні результати дисертаційної роботи апробовано на наступних міжнародних наукових конференціях

- International scientific conference «Philological sciences and translation studies: European potential»: conference proceedings, Riga, November 3-4, 2022;

- Сучасні дослідження з лінгвістики, літературознавства і міжкультурної комунікації (ELLIC 2023): матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції, Івано-Франківськ, 10 жовтня 2023 р.;

- Тези доповідей XVI Міжнародної наукової конференції «Іноземна філологія у XXI столітті»: у 2 т., Запоріжжя, 22 листопада 2024 р.;

- Збірник матеріалів науково-практичної Інтернет-конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури», Житомир, 3 лютого – 9 лютого 2025 р.;

- Звітна наукова конференція викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2024 рік, Івано-Франківськ, 5 квітня 2025 р.;

- XV Міжнародна наукова конференція «Семантика мови і тексту» in memoriam академіка Віталія Кононенка, Івано-Франківськ, 12 грудня 2025 р.

7. Особиста участь автора в одержанні наукових та практичних результатів, що викладені в дисертаційній роботі.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі англійської філології факультету іноземних мов Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, науковий керівник Бистров Я.В. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської філології, науковий керівник;

Наукова робота Мазур О.В. є результатом самостійних досліджень здобувачки, відзначається змістовністю, обґрунтованістю ключових позицій, не містить елементів плагіату та текстових запозичень. Матеріали дисертації подано логічно, послідовно, з дотриманням наукового стилю викладення.

8. Перелік публікацій за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача.

За результатами досліджень опубліковано 8 наукових праць, у тому числі:
3 статті у наукових фахових виданнях України;
5 тез доповідей на конференціях.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Мазур, О. В. (2023). Пунктуація як засіб передачі граматичної когезії в перекладах українських постмодерністських текстів англійською мовою. *Folium*, 2023, 97-103.

DOI: <https://doi.org/10.32782/folium/2023.3.14>

URL: <https://journals.pnu.if.ua/index.php/folium/article/view/35>

2. Mazur, O. V. (2025). The influence of memory cache on text cohesion and its translation (based on Serhiy Zhadan's novel *Voroshilovgrad*). *Закарпатські філологічні студії*, 43(2), 133-141.

DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2025.43.2.21>

URL: <https://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/index.php/43-2-2025>

3. Mazur, O. V. (2025). Classification of cohesive devices and their translation into English (based on texts by Ukrainian postmodernists). *Вісник науки та освіти*, 11(41), 178-189.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-11\(41\)-178-189](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-11(41)-178-189)

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/32835>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Mazur, O. V. (2022). Reproduction of grammatical means of cohesion in the translation of postmodern texts into English. International scientific conference «Philological sciences and translation studies: European potential»: conference proceedings (November 3–4, 2022. Riga, the Republic of Latvia) (pp. 254-256). Riga: Publishing House “Baltija Publishing”.

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-261-6-64>

URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/280>

2. Мазур, О. В. (2023). Відтворення граматичних засобів когезії у перекладі постмодерністських текстів англійською мовою. Еврика 2023: Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2022 рік Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 3–7 квітня 2023 р., м. Івано-Франківськ. Електронне видання (С. 207-208). Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника.

URL: <https://kutba.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/122/2023/07/>

3. Mazur, O. V. (2023). Rendering of Figurative Cohesion in Translations of Ukrainian Postmodernist Texts. Сучасні дослідження з лінгвістики, літературознавства і міжкультурної комунікації (ELLIC 2023): матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції, Івано-Франківськ, 10 жовтня 2023 р. (р. 77-78). Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.

URL: <https://kaf.cnu.edu.ua/ellc-2023/>

4. Мазур, О. В. (2024). Особливості перекладу англійською мовою пауз хезитації як засобів когезії (на матеріалі текстів українських постмодерністів). Тези доповідей XVI Міжнародної наукової конференції “Іноземна філологія у XXI столітті”: у 2 т. (С. 138-142). Запоріжжя: Запорізький національний університет.

URL: <https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/handle/12345/25745>

5. Мазур, О. В. (2025). Надтекстові засоби когезії та їх переклад англійською мовою (на матеріалі текстів українських постмодерністів). Збірник матеріалів науково-практичної Інтернет-конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури» 3 лютого – 9 лютого 2025 року (С. 110-113). Житомир: ЖДУ імені Івана Франка.

URL: <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/43016>

9. Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням можливих наукових галузей та розділів програм навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати.

Отримані результати можуть бути застосовані в галузі знань вищої освіти 03 Гуманітарні науки.

Результати проведеного дослідження мають **практичне значення** у викладанні курсів з теорії та практики перекладу (розділи «Вступ до перекладознавства», «Теорія перекладу як міжкультурної комунікації», «Переклад безеквівалентної лексики», «Проблеми художнього перекладу», «Проблеми відтворення національно-культурної специфіки у художніх текстах»), стилістики («Порівняльна стилістика англійської та української мов», «Стилiстика i переклад», «Стилiстична лексикологiя»), у перекладацькій діяльності та практичній підготовці майбутніх перекладачів та у науково-дослідних розвідках студентів і аспірантів.

10. Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі народного господарства, де вони можуть бути застосовані.

Результати дослідження сприятимуть покращенню подальших перекладів прозових творів українських постмодерністів і слугуватимуть основою для подальшого вивчення засобів когезії у текстах інших стилів.

11. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення. Дисертаційне дослідження написано державною мовою. Стилiь викладення матерiалiв – науковий, з коректним вживанням вiдповiдної термiнологiї. Структура, мова i стилiь наукової роботи свiдчать про вмiння автора аргументовано викладати свої думки. Всi роздiли дисертацiї мають логiку побудови, їх характерна довершенiсть наукової думки. Змiстовне наповнення пiдроздiлiв роботи вiдповiдає змiсту визначених роздiлiв. Отриманi пiдсумковi результати дисертацiї вiдповiдають загальнiй метi дослідження та конкретними науковими завданням, сформульованим у вступi. В цiлому, дисертацiйна робота сприймається як закинчена наукова праця, що мiстить новi науковi результати.

ВВАЖАТИ:

1. Що дисертаційна робота Мазур О.В. на тему «Засоби когезії в українській постмодерністській прозі та їх відтворення у перекладі англійською

мовою», є завершеною науковою працею, що має важливе значення для галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія.

2. Дисертація відповідає вимогам, встановленим Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та Вимогами до оформлення дисертації (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40).

РЕКОМЕНДУВАТИ дисертаційну роботу «Засоби когезії в українській постмодерністській прозі та їх відтворення у перекладі англійською мовою», подану здобувачкою Мазур О.В. на здобуття ступеня доктора філософії до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Розглянувши заяви і документи голови СВР, рецензентів і опонентів та встановивши, що подані документи відповідають вимогам до членів спеціалізованої вченої ради згідно Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

Пропонувати вченій раді Університету призначити такий склад разової спеціалізованої вченої ради:

Головою разової спеціалізованої вченої ради

1. Девдюк Іванну Василівну – доктора філологічних наук, професора, професора кафедри світової літератури та порівняльного літературознавства Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

1. Кобута С., Девдюк І. Авторські неологізми антиутопії «1984» Джорджа Орвелла: прагматика перекладу. Folium. 2023. Спецвипуск. С. 67–73.

DOI: <https://doi.org/10.32782/folium/2023.3.9>

URL: <https://journals.pnu.if.ua/index.php/folium/article/view/30>

2. Devdiuk I., Kobuta S., Huliak T. Aldous Huxley's "Brave New World" and "Gulliver's Travels" by Jonathan Swift in the light of intertextual dialogue. AD

ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. 2024. Vol. 14(1, Special Issue XLII). P. 28–33.

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.11820754>

URL: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:001249418100006>

3. Девдюк І., Малишівська І. Олег Лишега – перекладач творів Езри Паунда й Сильвії Плат. Прикарпатський вісник Наукового товариства імені Шевченка. Слово. 2025. Вип. 21(77). С. 186–197.

DOI: [https://doi.org/10.31471/2304-7402-2025-21\(77\)-186-197](https://doi.org/10.31471/2304-7402-2025-21(77)-186-197)

URL: <https://pvntsh.nung.edu.ua/index.php/word/article/view/2109>

Рецензентами

2. Гуляк Тетяну Миколаївну – кандидата філологічних наук, доцента, доцента кафедри англійської філології Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

1. Devdiuk I., Kobuta S., Huliak T. Aldous Huxley's "Brave New World" and "Gulliver's Travels" by Jonathan Swift in the light of intertextual dialogue. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. 2024. Vol. 14(1, Special Issue XLII). P. 28–33.

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.11820754>

URL: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:001249418100006>

2. Гуляк Т. М., Матіяш-Гнедюк І. М. Особливості використання лексичних перекладацьких трансформацій для перекладу тексту політичної новини (на матеріалі новин ВВС). Слобожанський науковий вісник. Серія: Філологія. 2025. Вип. 11. С. 30–34.

DOI: <https://doi.org/10.32782/philspu/2025.11.5>

URL: <https://journals.spu.sumy.ua/index.php/philology/article/view/749>

3. Гуляк Т. М. Особливості перекладу лексичної когезії в англомовній версії роману «Марія» Уласа Самчука. Вісник науки та освіти. 2026. Вип. 1(43). С. 518–529.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-1\(43\)-518-529](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-1(43)-518-529)

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/36539>

3. Малишівську Ірину Василівну – кандидата філологічних наук, доцента, доцента кафедри англійської філології Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

1. Малишівська І., Ріпа Х. Особливості створення ефекту драматичної напруги в романі "Never Let Me Go" та їх відтворення в перекладі. Folium. 2023. Спецвипуск. С. 104–109.

DOI: <https://doi.org/10.32782/folium/2023.3.15>

URL: <https://journals.pnu.if.ua/index.php/folium/article/view/36>

2. Malyshivska I., Livingstone D. Translating and interpreting George Orwell in Ukraine: A study of literary and critical engagement. American & British Studies Annual. 2025. Vol. 18. P. 30–42.

DOI: <https://doi.org/10.46585/absa.2025.18.2775>

URL:

<https://www.scopus.com/pages/publications/105024903193?origin=resultslist>

3. Malyshivska I., Bilyk O., Pyliachyk N. Intertextuality in Ian McEwan's Atonement as a principle of narrative organization. Вісник науки та освіти. 2026. Вип. 1(43). С. 111-123.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-1\(43\)-111-123](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-1(43)-111-123)

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/36509>

Офіційними опонентами

4. Бялика Василя Дмитровича – доктора філологічних наук, професора, професора кафедри лінгвістики та перекладу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

1. Бялик В., Задорожна Н. Засоби відтворення безеквівалентної лексики у перекладі (на матеріалі перекладу "Шантарам" ГД Робертса). Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія: Германська філологія. 2023. Вип. 846. С. 34–43.

DOI: <https://doi.org/10.31861/gph2023.846.34-43>

URL: <https://journals.chnu.edu.ua/gp/article/view/67>

2. Бялик В., Дідик Л., Боднарчук А. Множинність перекладу як герменевтична проблема. Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія: Германська філологія. 2023. Вип. 846. С. 23–34.

DOI: <https://doi.org/10.31861/gph2023.846.23-34>

URL: <https://journals.chnu.edu.ua/gp/article/view/66>

3. Бялик В., Мельничук Ю., Сорочан О. Труднощі художнього перекладу: перекладацькі стратегії та рішення (на матеріалі перекладу твору Harlan Coben “The Match”). Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія: Германська філологія. 2024. Вип. 848. С. 24–37.

DOI: <https://doi.org/10.31861/gph2024.848.24-37>

URL: <https://journals.chnu.edu.ua/gp/article/view/531>

5. Залужну Марину Володимирівну – кандидата філологічних наук, доцента, доцента кафедри англійської філології та лінгводидактики Запорізького національного університету

1. Залужна М. В. Implicit expression of uncertainty in the English-language postmodern fiction texts. Нова філологія. 2023. Вип. 90. С. 40–47.

DOI: <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2023-90-6>

URL: <https://novafilolohiia.zp.ua/index.php/new-philology/article/view/858>

2. Залужна М. В. Символічне відображення кризи в художньому дискурсі британських постмодерністів. Нова філологія. 2024. Вип. 96. С. 95–101.

DOI: <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2024-96-11>

URL: <https://novafilolohiia.zp.ua/index.php/new-philology/article/view/969>

3. Prihodko G., Prykhodchenko O., Moroshkina G., Zaluzhna M., Merkulova O. Methodological analysis of strategies and tactics in literary discourse. WISDOM. 2022. Vol. 4(24). P. 18–24.

DOI: <https://doi.org/10.24234/wisdom.v24i4.927>

URL: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000905268600003>

Голова фахового семінару
доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри української літератури

Олександр СОЛЕЦЬКИЙ

Секретар фахового семінару
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри англійської філології

Наталія КУРАВСЬКА